

TÁRSADALMI, MŰSZAKI, Bányászati és Kohászati HETI SZAKLAP.

SZERKESZTI és KIADJA :

LITSCHAUER LAJOS

kir. főmérnök, a selmeczbányai m. kir. bányaiskola
ügyvezető szaktanára.

Megjelenik: Minden vasárnap.

Előfizetési ára: Havonként egy korona.

Selmeczbánya, 1907. okt. 17.

A kormány szénterületeket vásárol, a pénzügyminiszteriumban szénosztályt létesítenek, a kincstári vasgyárakat fejlesztik és nagyobbítják, a vasérc-kivitel kérdését napirendre tűzték és megoldani készülnek és a szénbányavállalatok termelésük lehető fokozására rendezkednek be! A szénbányászat és a vasgyártás fejlődésének jegyében léptünk! Jó szerencsével! Előre!

Nagy jelentőségű híradások ezek! Hazánk bányászatát és kohászatát fejleszteni akarják és fejleszteni fogják és a létesítendő magyar új bányatörvény a fejlődésnek és terjeszkedésnek induló bányászat és kohászat létele alapjait fogja megteremteni.

És ez így jól van! Jól van hazánk ipari fejlődésének és közgazdasága megerősítésének nagy és általános szempontjából és jól van bányászvidékeink fellendülésének, a kivándorlásra csábítás, nemzetet-bénító, hazafiatlan törekvéseinek megakasztása szempontjából! Hatalmas, erős és terjeszkedő, újabb és újabb feltárásokat létesítő szénbányászatunk és világhírű, az újabb fejlesztés mezejére lépett nagy vasiparunk, hatalmas támasztói lesznek azon hazafias törekvéseknek, a melyek a bányászat és kohászat körzetében hazánk önállóságát és a külföldtől való függetleni-

tését akarják kiküzdeni. Gazdag vasérczkincseket rejtenek szép hazánk bérczes vidékei; kár azokat idegen földre kivinni! Széntelegeink, erdősegeink termékei hadd éleszszék a hazai kohók tüzét és ne idegenek számára verejtékezzenek kohászaink az olvadó vastömegek perzselő hevében! Nagy erő rejtőzködik a magyar bányász- és kohászlegények izmos karjaiban; kár azt idegen nemzetek, tengeren túl való vidékek szolgálatába állítani! Szén-, vas-, ércz- és só-bányáink, fém- és vas-kohóink, vasgyáraink elég és jól jövedelmező munkateret biztosítanak a dolgozni akaróknak! Ott a tenger meszsze túlpartjai mellett sem adják ingyen a kenyeret és ha itt talán kisebb is a betevő falat, de gondos és előrelátó beosztás mellett mindenesetre elegendő a tisztességes megélhetésre! Hazafias nemzeti kormányunk gondoskodása a bányászat és kohászat ügyeit felkarolni készül; vasérczkészleteink kivitelének útját állani fogja és a magyar haza fiainak, a magyar bányász és kohász munkásoknak, az ország határain belül való boldogulását lehetővé fogja tenni! Segitse őt a magyarok hatalmas Istene szép és nemes munkájában! A magyar bányászok és kohászok ezrei üdvözlik kezdeményezéseiben és ezen ezrek soraiban ott állanak a magyar bányász- és kohász-altisztek százai és az ő »Jó szerencse« kívánásuk igaz és hazafias lelkesedésből fakadt!

Nézzünk kissé a jövő ködös távlatába! Mi reménység kecsegteti a magyar bányász és kohász altiszteket a közelgő idők élénkülő közgaz-

TÁREZA.

Legújabb a varázslóveszszőről.

Az ide vonatkozó, ezen korbeli irodalom jellemzésére elég lesz, ha az illusztrált „Teutsche landwirthschaftliche Presse“ 1691. év karácsony estéjén megjelent számának „Von der Wunsch-Rut“ (a varázslóveszszőről) című, Berlinből keltezett cikkre rámutatok, a melyet Dr. Weber tanár már többször hivatkozott és jelen ismertetésre, közvetve okot adott kis munkájában, teljes szövegében és az eredeti rajz reprodukálásával leközöl.

Ebből a cikkből látjuk, hogy oly kiváló tudósok is, mint

Agricola György, Paracelsus és Kircher is belekerültek a varázslóveszsző bűvölő körébe. Kitűnik az idézett cikkből azonban az is hogy a varázslóveszsző elmélete már akkor is nagyon bonyodalmas volt. Nem minden fát lehet a mondott célra felhasználni. A különböző érczek, különböző módon viselkednek. A források hatását, a fának előtte ismeretes higroszkopikus tulajdonságából törekszik kimagyarázni, csak hogy okadatolása nagyon is értelmetlen. Kár, hogy az elektromosságról még nem volt helyes fogalma. Menyinyivel könnyebb lett volna a dolga. Meg akarjuk azonban

dasági mozgalmában? Mily feladatok megoldásában várja tőlük a nemzet hathatós közreműködésüket?!

A bányász- és kohászvidékek munkásnépe nemzeti-erőt rontó kívándorlásának megakasztása a bányász- és kohász-altisztek kezében van! Világosítsák fel az elcsábított szegény munkásnépet, hogy odaát sem terem a föld aranyat és ezüstöt garmadában; világosítsák fel arról szegényeket, hogy a messze idegenben csak anyagnak tekintik őket, melyet kihasználni nem vétek és nem bűn, melyet ha kimerült, pusztulni hagynak! Értessék meg velük, a bánya- és kohóvállalatok által, nagy áldozatok árán létesített munkásjóléti intézmények üdvös hatását; azon előnyöket, a melyeket ők a társpénztárak, betegsegítő intézmények, ingyen gyógyítás, gyermekeik olcsó vagy éppen ingyenes tanítása révén élveznek és ha ezt megértették, figyelmeztessék még arra is, hogy a telepről-telepre vándorlás sincsen előnyükre, hogy csak az a munkás fog vagyoniilag megerősödni, csak az a munkás fogja családjá boldogulását, családjá jövőjét keze munkájával jól és állandóan biztosítani, a ki egy helyen megtelepedve, ama bányászat viszonyaival tökéletesen megismerkedve, észszerűen és megfontoltan teljesítheti a reája bizott munkát. A vándorlás a nyughatatlanok megrögzött rossz szokása, mely ugy a munkást magát, mint a kenyeretadót is károsítja!

De közvetlen feladatok is várnak a műszaki altisztekre, a megfeszített munka közelgő napjaiban! Új telepek feltárása, új aknák mélyi-

jegyezni, hogy éppen ugy mint ma, akkor is szó volt a föld alatt elhuzódó ereknek, a fák lombozatára való behatásáról.

A galván villámosságának a XVIII. század végével való felfedezése és az elektromosság továbbbi alaptörvényeinek a XIX. század kezdetével való feltalálása, a *varázslóveszszőnek* ismételt új virágzás korszakával esik össze. A *varázslóveszszőt* azonban ez időtájt kis *inga* helyettesíti, a mely különösen az olasz származású Campetti Francesco kezében árulja el ingásai által a vízi erek folyás-irányát.

Az akkori idők jeles tudósai, többek között: Ritter müncheni fizikus a titokzatos ingának pártjára állottak és a fölötte elhangzott vitatkozások a tudományos

akadémia fóruma elé kerültek. A esodát hívőkkel beható kísérleteket végeztek. Szemüket bekötötték, a mivel azután a esodahatás is megszűnt, az inga éppen ugy viselkedett, mint minden más hasonló szerszám, bárkinek kezében.

Ezen pár történelmi vonatkozású és mivelődés-történeti jegyzet talán elegendő lesz annak a bizonyítására, hogy a *varázslóveszsző* ügye, nem egyéb ősrégi, ismételten, újból és újra feltűnedező mizériánál. A szimptomák mindig egyek és mindig ugyanazok. Már 1691-ben is éppen oly változatosak, mint ma. Az élelet éppen olyan bonyolult és megokolása ma éppen azon szupernaturalisztikus tereken mozog mint hajdan, mert a természet-

tése, új építkezések, új telepítések, a kohók és vasgyárak új üzemágai, újabb és újabb feladatok elé állítják őket, — mely feladatokat csak erejük teljes megfeszítésével, tudásuk kiegészítésével, jó akaratral és nagy szorgalommal fognak megoldhatni! A jó akaratban senki sem kételkedik; a szorgalom és kötelesség-tudás a magyar altisztaek alap-erénye! A tudás kiegészítése és fejlesztése nem tartozik a lehetetlenségek sorába! Sokat kell tenniök, sokat kell tanulniök a jövő altisztaeink, a bányaiskolák mai neveltjeinek, mert övék a jövő, mert öök fogják a létesítendő új bányatörvény, a bányász-kohász-világ új rendjének gyümölcseit élvezni! Ö tőlük várja a hazai bányászat és kohászat fejlesztő mozgalma, a korral való haladást, szakjuk legújabb vívmányainak ismeretét. Talán a bányaiskolák szervezetében is új rendszert terem majd a haladás korszakot alkotó, mozgató hatalma és a várható új rendszer minden bizonynyal a maiaknál nagyobb követeléseket fog az altisztek képzése körül támasztani.

Bármint legyen is, a magyar bányászat és kohászat mai és jövődő altisztaei nagy bizalommal és szép reménykedéssel nézhetnek a jövő elé; az idők változó menete a bányászatot és kohászatot, mint hazai iparunk nagy fontosságú közgazdasági tényezőit, a nemzeti boldogulás küzdőterének homlokvonalaiba állította és csak rajtuk mulik, ha a jövődő boldogabb időkben nem foglalják el azt a helyet, a melyre öket a viszonyok jobbba fordulása állítani fogja.

felettiék mezején még igen sok oly ismeretlen erőt lehet gyanítani, melyeknek közrehatásával, az érthetetlen dolgokat látszólag meg lehet okolni. Ma is éppen úgy, mint akkor a fizikusokat keresik fel, követelvény tőlük, hogy az ismeretlen segítők társat felkeressék.

A fizika fejlődésének és haladásának legeslegújabb epokája, a mely csak néhány éve, különböző új sugaraknak, különösen pedig a Rádium sugárzó hatásának felfedezésével indult meg, mint látszik, újból felidézte a feledés homályából a *varázslóveszszőnek* hitét.

A *varázslóveszsző* tulajdonképpen sohasem szűnt meg kísérteni. A vén Európa, a forráskeresők utódait már régóta át-

küldözgeti Amerikába, a hol a watervitehman már is igen szép szerepkörrel dícselkedhet. A forráskeresést üzletszerűen üzők, mindig és mindenütt megváltak. A dolgok állásának különbözősége akkor és most között csak annyiban változott, hogy a lefolyt hosszú időközök alatt a nagy közönség, ennek magasabb műveltségű körei és a sajtó róla vagy éppen nem, vagy csak futólagosan vettek tudomást, mert a *varázslóveszszőt*, rég mellözött babonának minősítették, mely a lomtárba való. Néhány év óta azonban megváltoztak a dolgok, a *varázslóveszsző* ismét fel-fel tűnedez és még a napi kérdések terén is helyet követel magának.

(Folytatjuk.)

KÖZÉRDEK.

A bányász- és kohász-altisztek alakulóban levő országos egyesületének ügyei.

2. A gyűlés megalakulása.

Elnök Szedlák István kohó-érczmérőt jegyzőnek, Urban Vilmos és Hrntsár Sándor urakat pedig a jegyzőkönyv hitelesítésére kéri fel.

3. Beszámolás az előkészítő bizottság eddigi működéséről.

1. A tisztikar kiegészítése. Az előkészítő bizottság nevében elnök ajánlja Gindl János urat a pénztárosi, Pohly János urat a titkári és Urbancsok József urat az ellenőri állásra.

Az alakuló gyűlés az előkészítő bizottság ajánlatát egyhangulag elfogadja.

2. Elnök előadja, hogy a „Bánya- és Kohóaltisztek országos egyesületének” szervezése érdekében érintkezésbe lépett a selmeczbányai, nagybányai, mármarososi, marosujvári és zalathnai bányakerületek altisztjeivel.

3. Összes kartársainkhoz felhívást intézett, melynek szövege a tagok előtt, már a „Jó szerencsét” lapban való közlése folytán is ismeretes.

4. Elnök indítványozza, hogy a szervezkedő gyűlés Gróf Semsey László orsz. képviselő ur ö méltóságával szemben, ki az altisztek államosításának ügyében fáradozott, az altisztek hála-jukat lerójják és egyszersmind jóakarátát és magas pártfogását továbbra is kikérjék. Indítványozza, hogy a szervezkedő gyűlésből üdvözlő távirat menesztessék Semsey László grófhoz.

Miután az indítványt a jelenlevők nagy lelkesedéssel és

helyesléssel elfogadják, az alakuló gyűlés a következő táviratot rendeli elküldeni:

Gróf Semsey László,

Budapest „országház”.

Abból az alkalomból, hogy Ő Császári és Apostoli Királyi Felsege Méltóságodnak és törvényes utódainak magas érdemei elismerésül a magyar grófi méltóságot és az örökös főrendiházi tagságot kegyelmesen adományozta, — a selmeczi, körmöczi, besztercebányai, magurkai és aranyidai bánya- és kohóaltisztek, kik államosításuk ügyében 1906. évben kegyesen fáradozni méltóztatott, — országos egyesületté való alakulásuk szervező üléséből — Méltóságodat mint magas pártfogójukat hálás szívből üdvözlök. Gindl István elnök.

5. Az alakuló gyűlés megbizzza az elnököt avval, hogy Vizi Ferenc Körmöcbánya város orsz. képviselőjét, ki az altisztek fizetésrendezésének ügyét az országházban szóvá tette, szintén táviratilag üdvözlje a mai összejövetel alkalmából. A küldött távirat szövegét elnök javaslatára a gyűlés a következőleg állapítja meg:

Vizi Ferencz, Körmöcbánya.

A selmeczi, körmöczi, besztercebányai, aranyidai és magurkai kir. bánya- és kohóaltisztek, kiknek fizetésrendezési ügyét az országházban szóvá tenni méltóztatott, — országos egyesületté való ala-

kulásuk szervező üléséből Nagyságodat, mint pártfogójukat hálás szívből üdvözlük.

Gindl István, elnök.

4. Az alapszabályok tárgyalása.

Elnök előadja az előkészítő bizottság által összeállított alapszabálytervezetet, minden egyes pontot külön tárgyalásra bocsát; több pontnál élénk vita keletkezett; a vitában többen résztvettek, a mi azt mutatja, hogy az érdeklődés nagy; főképpen Kellner Aurél urnak az alapszabálytervezet 2., 5., 12., 16., és 17. §-ra, és Donoval

István urnak a 12. §-ra tett módosító indítványai érdemelnek különösebb érdeklődést.

Az alapszabályok a szervezkedő gyűlésnek bemutatattván, részletesen letárgyaltattak, — beható megvitatás után a jelenlévők öszszeségétől teljes egószükben elfogadva lettek, minek alapján elnök a „Kerületi Egyesületet“ megalakultnak jelenti ki és titkárt a résztvevők jóváhagyásával, a végleges megalakulást megelőző törvényszerű intézkedések megtételével megbizza.

(Folytatjuk.)

VASKOHÁSZAT.

A kén jodometrikus meghatározása.

Irta: Gumán Aladár, k. főisk. tanársegéd.

Ma, amikor a gyorsaság ugyanolyan főkélléke a khémiai üzemi elemzéseknek, mint azok pontosága, minden labororium igyekszik lehetőleg rövid idő alatt, s a menynyire csak a meghatározások pontosága megengedi egyszerű uton olyan eredményeket felmutatni, a melyek az üzem céljainak megfelelnek. Tudvalevő dolog, hogy a kén a nyersvas és aczél feldolgozását, illetve alkalmazhatóságát oly nagy mértékben befolyásolja, mint talán más egy rondító sem. Épen ez azután az oka annak, hogy a legtöbb üzem mellé becszított vegyműhely, legyen az nagyolvasztók vagy aczélgyárak szolgálatára hivatva, naponta több, minden egyes csapolásnak megfelelő kénpróbát

végez. Van is, már régen használatban levő gyors eljárásunk a kén meghatározására, az u. n. Wiborgh-félc colorimetrikus próba. Ez tökéletesen megfelelő, üzemi célokra kielégítő pontosságú eredményeket is szolgáltat, ha az illető laboransnak kellő gyakorlottsága van a próba előkészítésében, s még nagyobb színérzéke a próbának a skalávcél való összehasonlításánál, végül a mi a legfontosabb, ha szinskalája az idő folyamán nem változik anynyira el, hogy egyáltalán még csak megközelítő pontosságú eredményeket sem képes vele felmutatni. Amint látjuk tehát, ennél az eljárásnál anynyi mellékkörülmény játszik szerepet, hogy az ami az elemzés pontosságát illeti, más hasonló gyors eljárással, mint pl. a titrimetrikus eljárások össze sem hasonlítható. A kén titrimetrikus

meghatározására is van nekünk ilyen eljárásunk, amelyet azonban dacára annak, hogy A.) Kleine a Stahl und Eisen-ben már 1903-ban, módosítva 1905-ben ismertetett, még mai napig is csak igen kevés laboratóriumban van használatban. Nem tartom tehát célszerűtlennek, ezt a gyakorlatilag tökéletesen kielégítő, s a mellett nem túl nagy kiadásokkal járó eljárást e helyen részletesebben ismertetni.

Lényegében azon alapszik, hogy a kénhidrogén gázt a jód elbontja:

Az elemzés kivételéhez igen célszerű készülék (Rajzot I. a következő számban) az ábrázolt A. Kleine által összeállított apparatus. A.) a Corleis lombikhoz hasonló oldópalack beköszörült, vízzel hűtött dugóval zárható el. A hűtött dugó tengelyét egy, a felső részen tölcserre szélesedő, csappal ellátott üvegcső képezi. A dugó felső részébe be van forrasztva két vízvezető cső, melyek közül az egyik, a melyik a hűtővizet bevezeti, egészen a dugó aljára ér le, míg a másik a falába torkollik. A dugónak alsó része, amely a lombikkal közlekedik, egy helyen meg van furva, s innen ágazik el a falba forrasztott kigyózó cső, mely a fejlődő kénhidrogén gázokat van hivatva elvezetni.

A kigyózó cső kifelé irányuló végét a szedővel köthetjük össze. A szedő ügyesen úgy van összeállítva, hogy ha esetleg az A.) oldó

palaczkban a kihülés folyamán légritkulás állana be, a folyadékot nem szívhatja vissza.

(Folytatjuk.)

S z e m l e.

Bányamívelés.

Elektromos kutatás. Az „Electrical ore Finding Company, London“ eljárása, melylyel ércztelepek felkeresését és a feltalált érczes előfordulásoknak megvizsgálását célozza, azon a tények alapszik, hogy különböző érczen villámosságot vezető-képessége nagyobb, mint a meddő mellékközeteké. Az eljárás bizonyos, határozottan megjelölt érczes lerakódások felkutatása, a csapás és átlagos dőlés meghatározása, elvetett teleprések felkutatása, stb. alkalmazásával igen jól bevált. Egyedüli baja, de egyúttal sarkalatos hibája is azonban az elektromos kutatás ezen módszerének, hogy a legfinomabb hangárnyalatok pontos megkülönböztetésében teljesen járatos hallóérzékét kíván, — a mi az elektromos kutatás közben használt készülék telefonszerű-szerkezet általános alkalmazhatóságát kérdessé teszi. (Essener Glückauf. 27. 7. 906/10.)

Vékony, meredeken dőlő széntelepek lefejtése. Weszfália szénbányakerületeiben, csekély vastagsággal bíró, meredeken dőlő telepek lefejtése közben a csapás irányában haladó strébfejtést és a tetőpászta-fejtést használják. A tetőpászta-fejtést a gyakorlat emberei előnyben részesítik, mert: fejtésre való előkészítő munkálatai aránylagosan csekélyek, a mi a fejtés üzemét ol-

csóvá teszi; mert a fejtömunka eredményes és fejtésből eredő szénben való veszteségek nincsenek s mert a lefejtett üregek kitöltése tökéletes. — Az üzem eredménye legkedvezőbb akkor, ha a fekvet vastagsága 0.4—0.6 m. között van. — (B. u. Htm. Rdschau. 5. 8. 307/10.)

Ácsolatsaru ajtókeretek tetőgerendáinak és oszlopainak kötésére. A Westfália *ácsolatsaruja* nem egyéb rézsunt vágott vasgyűrűnél, a mely egyrészt az oszlop fejt, másrészt a tetőgerenda bütüvégét körülzárja és az ajtókeret ezen két részének eltolódását megakadályozza. Miután a saruban a csepegő vizek össze nem gyülemlkezhetnek, tartóssága igen nagy. (D. Brgb. 1907. 11. 7.)

Robbanó gáztól védett módon tokozott elektromos motorok. A Felten-Guilleaume-Lahmeyer robbanó-gáz-ellen védett elektromos motorok lemezevédővel vannak felszerelve, a mely nagyobb számban egymás fölé helyezett bádogyűrűből áll. A Frameries-ben létesített kísérletező táróban végezett kísérletek beigazolták, hogy az ekképpen biztosított motorok, robbanó gázos bányákba is, egészen nyugodtan beépíthetők. (Essener Glückauf. 10. 8. 1012/13.)

Elektromos biztosító bányalámpák használhatóságát megállapítandó, Camphausenben érdekes kísérlet-sorozatot végezett az ottani királyi bányafelügyelőség. A kísérletezés tárgyát a Richter-féle, a „Modell 98”, a „Modell 99”, a Bohres rendszerű, a Catrice rendszerű, a „Phénom” és a Gülcher-féle elektromos biztosító bányalámpák képezték. A Bohres és Gülcher rendszerű lámpák úgy az égés-idő, mint

megbízhatóság, üzembiztonság és a kezelhetőség könnyűsége tekintetében is elsőrendűeknek bizonyultak. (Zft. f. B. H. u. Sw. i. Pr. St. II. f. 269/82. old.)

Építészet.

Mázolószerék fának és fémeknek állandósítására. A fának konzerválására (állandóvá tételére) szolgáló mázolószerék ugyan általánosan használatosak, gyakorlati hasznosságukat és alkalmazásuk czélszerű módszereit azonban kevesen ismerik. Helyes lesz tehát, ha előnyeiket és hibáikat, valamint alkalmazásuk leghelyesebb módját az »Erzbergbau« f. évi 18. száma nyomán rövidesen ismertetjük:

A *rézgálicz oldatot* az által állítjuk elő, hogy 10 kg rézgáliczot, 100 liter vízben oldunk. A telítésre (impregnálásra) kerülő fa, kerülete, tehát vastagsága arányában 18—36 óra hosszant feküdjék ezen oldatban, de úgy, hogy az oldat mindig teljesen fődje. Arról is gondoskodni kell, hogy az oldat mindig telült (koncentrált) legyen. Az oldat rendkívül mérgező hatású, a miért is csak oly tárgyak impregnálására használható, a melyekhez az ember közvetlen érintkezésbe nem jöhet. Mindazok, kik az impregnálás munkájában részt vesznek, a munka bevégezése után azonnal mossák meg kezüket, — nehogy vérmérgezésben elpusztuljanak. Helyes, ha az impregnálásból fenmaradó oldatot gödörbe bocsátják és beföldelik. A rézgáliczoldattal kezelt fa, a korhadás és az atmoszferiliák hatásának kitünően ellenáll és legalább is háromszorta tartósabb, mint egyéb faanyag. A gáz gyártása közben visszamaradó *kőszénkátrány* igen olcsó, lágy fát állandósító szernek bizonyult,

használtassék az bár beasott vagy a külső levegővel állandóan érintkező, tehát napsugárnak, esőnek és hónap folyamatosan kitett szerkezeteken. Kemény fát ily módon kezelni nem szabad, mert a kemény fának rostanyaga a kőszénkátrányt nem szívja fel és ennek behatása alatt még öszsze is repedez. *Fakátrányt* kemény fából való szerkezetek állandósítására is igen jól lehet használni. Kísérletek beigazolták, hogy egyszeri fakátrány mázolóással kemény fánál éppen azt az eredményt érték el, mint akkor, mikor kőszénkátránnyal ötször vonták be a szerkezetet. A növénykátrány ugyan jelentékenyen drágább a kőszénkátránynál, de azért sokkal jobb emennél. Használat előtt fel kell hevíteni, a mikor barna színű bevonatként jelentkezik a bemázolt tárgyakon. Miután az ekként kezelt faszervezet, a forróságnak kitéve, megrepedezik, a *fakátrányt* nem lehet minden esetben használni. A *kátrányos mázólo-anyagokat* tonnákban és dobozokban 100 kg.-onként átlag 38 K. árért árusítják. Kőszénkátránynak és olajnak, vagy kőszénkátránynak és terpentinnak, esetleg gázolinnak, egyenlő részekben való keverése után állítják elő. Színük fekete. Gyorsan száradnak. Száradt állapotban feketén fénylők. Ezen terméket sárga vagy vörös okkerrel, barnára, zöldre, stb. festik. Legelterjedtebb, mert rendkívül olcsó, a gázolinnal (lepárolt petroleummal) készített »kátrányfesték.« Felhordására leghelyesebben, merev sörtejükéfé kellene használni. A felhordás lehetőleg vékony rétegben történjék, hogy a felület minél tökéletesebb legyen. Helyes kezelés esetén a kátrányfesték, lágy fába feltétlenül, kemény fafajokba, kielégítő módon hatol be. Ezek a

mázoló színek fémből való tárgyakon is igen jól tapadnak, a miért is igen jó rozsdá ellen védő szerekeknek minősülnek; különösen vasból készült tartályok és drótkötelek bevonására alkalmasak. Atmoszferikus behatások azonban ammoniak - oldatnak képződését okozzák, a mely a fémekre, természetesen bontó, tehát káros behatással van. A hol ilyen behatások várhatók, a forró lenmagolajjal való bevonás jobb szolgálatot fog tenni. A *szénkátrány-mázoló-anyagok* öszszetételé igen különböző; rendszeren szénkátrányból és valamely gyanta oldatából készülnek; gyorsan száradnak és száraz állapotban fénylő fekete színt adnak a velük bevont tárgyak felületeinek. Rozsdá ellen igen jó védőszerekek bizonyultak. Tissandier utasítása szerint igen jó szénkátrány-festéket lehet készíteni. 10 liter szénkátrányt 1—16 kg. szétmállott mészszel kell keverni; 0.4 liter terpentinolajat és 0.04 liter erős borecetet öntenek a keverékhez; a borecetetben előzőleg 200 gr. rézgáliczot kell főzni. A mázóloanyagot, különböző festőanyagok hozzáadásával, tetszőlegesen színezni lehet. A *karbolineum*, a mely szintén a kőszéngáz gyártásának mellékterméke, fertőtelenítő tulajdonságai folytán, a külső behatásoknak kitett faszervezetek védelmére éppen oly jól használható mint dezinficiálásra. Alkalmazása egyszerű és veszélytelen. A karbolineummal bevont fa barnán színeződik és nem hasadoz. A *raffinált gyantaolajok*, melyeket nem szabad kenőszerekekkel öszszetévesztetni, a gyantát, oldat alakjában tartalmazzák, fa mázólására használva, ennek likacsába behatol, azokat kitölti és az eső, levegő, stb. behatolását lehetetlené teszi. Ha a gyantaolajat,

porfestékekkel keverik, mi közben 5 liter olajhoz 1 kg. festékpórt lehet hozzáadni, a legkülönbözőbbben szinezett mázolóanyagot lehet előállítani. Természetes dolognak látszik és ezért bővebb megokolást alig kíván, hogy a festék-pornak hozzáadása, folytonos keverés mellett, lassan és részletenként kell, hogy történjék. Az ekképpen előállított festékek ára 100 kg-ként átlag alig több 28 K.-nál. A gyan-taolajnak szintén van fertőtelenítő hatása, de nem oly mértékben, mint a karbolineumnak. A *vasfes-téket* lenolajkenczéből és igen finom szemű vasreszelékből készítik és igen előnyösen használható fa-, kő- és vasszerkezetek bevonására. Apenész képződésének igen hatásos ellenszere. Trousse tanár azt állítja, hogy vasszerkezetekre még akkor is minden aggodalom nélkül rá-mázolható, ha azok felületét rozsdá borítja.

Különfélék.

A világ aranytermelése.
A „The Mineral Industry“ czi-mű szaklap a világ aranytermelését összeállította az 1906. évre vonatkozólag. Ezen kimutatásból kitűnik, hogy Észak-Amerika, Dél-Amerika, Európa, Afrika és Ausztrália aranyban való összes termelése az 1906. évben 613246 kg. és Magyarország részese-dése 3828 kg. volt. Legtöbb aranyat Transvaal termelt Afrikában (179988 kg.) logkevesebbet pedig Portugall, a hol mindössze 1 kg. volt a termelt arany mennyisége. — (Öst. Zft. f. B. u. Httw. 1907. 40. sz.)

Európa legnagyobb vízi-erő-centráléja. Közeli-bb helyezték üzembe az északolasz-or-szági Brusioiban Európa legna-

gyobb vízi-erő czentráliját. Erő-átvitelre az Adda egyik mellék-folyójának, a Poschiavinónak az esését használták fel. A főgyűjtő-medenczéből a vizet a 420 m-el mélyebben fekvő turbinaházba vezetik 5 nyomócső segítségével; a turbinaházban ez idő szerint 6 drb. 3000 lóerős Escher & Wyss rendszerű turbina van felállítva, az idén és a jövő év folyamán azonban még 6 turbinát fognak üzembe helyezni úgy, hogy a teljes kiépítés után a telep 36000 lóerőt fog termelni. A turbinákkal forgó áramú dinamók vannak közvetlenül kapcsolva; a fejlesztett áramból 16000 kilowattot egy milánói társaság már előre bizto-sított magának, a megmaradó energiát pedig részint a Poschia-vinó-völgyben épülő ipartelepek, részint a Bernina vasút üzemé-nél használják fel. — (M. Nem-zetg. 1907. 38. sz.)

Poroszország bányaipara az 1906. év folyamán 552926. *bányamunkást* foglalkoztatott, kiknek évi tiszta keresete 803.337.449,60 Kor. volt. Az érczbányászathál 33024, a réz-pala bányászathál 15675 bányamunkás kereste kenyere-t. A bányatisztek (a felvigyázókat, fővájárokat, stb. beleszámítva) száma 1618-ra tehető; évi átlagos keresete egy-egy bányatisztnak 4182 korona volt. (D. Erzbergb. 1907. 19. sz.)

Szengyűjtő - állomások a Felvidéken ezim alatt a napila-pok, *Löcséről* azt a hírt közlik, hogy: A kassai kereskedelmi és iparkamara a fenyegető szén-hiány bekövetkezésének meg-gátlása végett, felterjesztést in-tézett a kereskedelemügyi mi-niszterhez. Ebben a felterjesz-tésben a kamara arra kéri a kórmányt, hogy a Felvidék

gyártelepeinek szénben való szükségletének fedezésére létesítsék Zsolnán, Poprádon és Kassán szén-gyűjtő-állomás, melyekben nagyobb szénmennyiség halmoztatván föl, ebből a gyártelepek fedezhessék szénben való szükségletüket.

Ez így, a „szénhiány ellen való védekezés” jellegéje alatt igen helyes dolog volna, ha az ásványszén, a levegőn való hevertetés közben fűtőértékének nagy részét (egészén 15⁰/₀-ig) el nem veszítené. — Kevesebb a fűtőértékben való veszteség, ha a szenet víz alá helyezzük, mert ilyenkor 3⁰/₀-ig száll alá. — (Sósvízben való hevertetés közben, mint állítják, a szén fűtőértéke még valamivel növekszik is.) Amerikában a szénnek víz alá való helyezését már több helyen sikeresen alkalmazzák és a Western Electric Co. Hawthornban (Illionis állam) 10000 tonna szenet befogadó, víz alá helyezett, betonmedencét épített gyártelepei számára.

H i r e k.

(A hazai bányászat és kohászat köréből.)

A selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola okt. hó 19-én d. e. 11 órakor a legújabb főiskolai épület csarnokában évmegnyitó ünnepélyt tartott, melynek tárgysorozata: 1. *Herrmann Miksa* főiskolai rektor beszámolója az 1906—1907 tanévről és megnyitó beszédje az 1907—1908. tanévre. 2. *Szentistványi Gyula* főiskolai tanár emlékbeszédje néhai *Cséti Ottó* főiskolai tanárról.

Szénosztály a pénzügyminiszteriumban. A pénzügyminiszteriumban új szénbányászati osztályt szerveznek, a melynek az lesz a feladata, hogy a hazai szénigény szükséglet zavartalan ellátását lehetőleg biztosítsa. Az új ügyosztály élére *Andreics János* főbányatanácsos van kiszemelve. (P. N. 1907. 241. sz.)

Az osztrák államvasutársaság, magyarországi uradalmainak területén új vasérctelepet tárt fel. (D. Erzbergb. 1907. 19. sz.)

A kincstár vasgyárainak munkásait illetőleg a pénzügyminiszter elrendelte, hogy ha fegyvergyakorlatra bevonulnak, a katonai szolgálat idején fizetésüket megkapják. (P. N. 1907. 245. sz.)

Kapnikbányáról azt jelentik a Pesti Napló-nak (L. 1907. évi 245. sz.) hogy az ottani aranybányatársulat raktárából a minap ismeretlen tettesek tizenöt kilogramm dinamitot loptak. A forrás ezt feltűnőnek találja, mert ez a második eset rövid időn belül, hogy a dinamitraktárt titokzatos módon megdezsmálják. A csendőrök erélyes nyomozást indítottak a bányászok és napszámosok között a dinamittolvajok kézrekerítése céljából, valamint az irányban is, hogy nem terhel e valakit mulasztás, esetleg bűnös özszejátszás felelőssége, hogy a robbanószerkeket könnyen hozzáférhető helyre, vagy őrizet nélkül hagyják.

Az állami vasművek be-ruházásai. Az állami vasművek üzemének kibővítése érdekében a pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett elő és

a Ház e célra 15.634.000 koronát meg is szavazott. Ezt az összeget a kincstárnak a folyó pénztári készletekből kell fedezni, de a tőkéket eddig a pénzpiac feszült helyzete miatt folyósítani nem lehetett. Most azonban, hogy a pénz szüke enged, már a közelebbi napokban megkezdik az állami vasműveknek az építkezéseket. A vasművek igazgatóságának jelentése szerint az állami vasgyárak túlhaladták termelőképességüket és így még a sürgős keresletet sem elégíthették ki, miért is a rendelések fölhalmozódnak és a vasművek csak nagyon hosszú terminusokra tudnak szállítani. Egyidejűleg nem csak a termelőképességet kell fokozni, hanem olcsóbbá kell tenni a gyártást is és javítani kell az áruk minőségét. Az üzem bővítésére szánt összeget éppen ezért arra használják fel, hogy az eddigi gyártási módok helyébe a gazdaságosabb villamos üzemet vezessék be. Ez annál szükségesebb, mert a rendelések összeszorlódását a vasipar erős, állandónak ígérkező fellendülése okozta. Az állami vasműveknek ma igen sok gondot okoz a nyersvas beszerzése és ezért a kormány már legközelebbi tanulmány tárgyává teszi azt, hogy milyen eszközökkel korlátozhatná a nyers vasérc egyre nagyobb arányú kivitelét. A magyar vasipar helyzete ma ugyanis az, hogy míg a magyar vasbányának termelésének csaknem 75%-a kivitelre kerül, addig gyáraink szükségletét német és angol, sőt ujabban orosz eredetű nyersvassal kell fedezni. Ez ellen a visszasság ellen már több ízben kértek orvoslást a magyar iparvállalatok,

de orvoslásra csak most nyílt kilátás, a mikor a nyers áru hiánya az állami üzemeket is fönnakadással fenyegeti. (B. II. 1907. 245. sz.)

A Schlick-féle gépgyár- és vasöntő részvénytársaságnál a részvényekben és az igazgatóságban történt változások után Thaly Zsigmond vezérigazgató távozásával az új tulajdonosok a gyár újjászervezését megkezdik. Hír szerint Thaly Zsigmond távozása már csak napok vagy hetek kérdése. Utódját már meg is találták Fuchs György személyében, a kit a minap kineveztek a gyár műszaki igazgatójává. Az új igazgató eddig a Danubius hajó- és gépgyárnak volt a főmérnöke. A Schlickgyár új elnöke gróf Szapáry László, volt fiemei kormányzó lett, a kit csak nemrég választottak meg erre az állásra. (P. N. 1907. 244. sz.)

Dobsina új bányai igazgatója. *Ruffinyi* Jenő bányatanácsos, a dobsinai jégbarlang fölfedezője, egészségi okokból nyugalmába vonult. Helyébe a város képviselő-testülete, Bornemissza alispán elnöklésével tartott közgyűlésén, október 9-én *Fábry* Andor bányamérnököt választotta meg egyhangúlag bányai igazgatóvá. (B. II. 1907. 242. sz.)

A hazai szénbányászat fellendítését jelenti azon közgazdaságilag rendkívül fontos határozat, melyet a *Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete* e hónap 11-én tartott ülésében hozott. Az egyesület a tüzelőszén beszerzése kérdésének beható megvitatása után elhatározta, hogy a kereske-

delmi miniszternél kérni fogja, hogy a hazai szénbánya-vállalatok hivassanak fel új aknák nyitására, hogy így lehetséges legyen az országban mutatkozó szén-szükségletnek, hazai bányákból való fődőzése. Az egyesület országos érdekekből fontosnak tartja azt is, hogy azok a szénbányavállalatok, a melyek kokszolható szenet termelnek, kokszot-gyártó berendezéseiket nagyobbítsák, hogy a gyári célokra megkívánt koksz-szönnnek legalább egy részét lehessen hazai vállalatok révén fedezni. (B. H. 1907. 243. sz.)

A magyar állam közszen-telepeket vásárol. A napilapok közgazdasági rovatának bányászati tekintetből igen érdekes szenzációja van. A kórmányelnök az országgyűlés október 12-én tartott ülésének végén jelentést terjesztett a Ház elé, *több közszen-telepnek a kincstár részére való megvásárlásáról.* A jelentés három szentelepet említ, még pedig: Krassó-Szörény vármegye területén, az Almás völgyben; a Horvát-Szlavonországok területén fekvő Vrdnik vidékén és a horsodmegyei Ormos pusztán. „Üzemben levő szénbányáinkon kívül, mondja a jelentés, hazánkban még számos széngazdag terület van. Ezeknek a részben még közelebről meg sem vizsgált területeknek egy része, még feltárássra sem került, más részük pedig a megfelelő anyagi erő hiánya, avagy a szállító eszközök nagy távolsága következtében, nagyobb szabású művelésre ez idő szerint nem képes, avagy művelésében teljesen megakadt. Ha ezeket a szentelepeket az állam saját tulajdonánál megszerezné, föltárásukkal

és kiaknázásukkal, úgy minőségét, mint mennyiségét tekintve, olyan szénkontingenst bocsáthatna a magán- és ipari fogyasztás rendelkezésére, a mely ennek igényeit, *beláthatatlan időnkig* teljesen kielégítené. De nem tekintve, hogy ezzel a szén-szükséglet kielégítése dolgában tapasztalt zavarok megszűnnének, az állam a szénárakra is szabályozó hatást gyakorolhatna, saját üzemeit és közlekedési vállalatait, a közforgalmi érdekek hasznára, olcsóbb fűtő anyaggal láthatná el és mindezek mellett a szénvidékek lakosságát oly tekintélyes és biztos keresethez is juttathatná, a mely a népet a kivándorlástól visszatartaná.” (B. H. 1907. 243. sz.)

(A külföld bányászatának és kohászatának köréből.)

Essenben a Rajna mellett 350.000 Mark (420.000 K.) költséggel új, háromemeletes igen szép bányaiskolai palotát építenek, a melynek használatba vételét 1907. év aprilis hónapjára tervezik. (D. Erbergb. 1907. 19. sz.)

Az angolországi aczélművek a hajó-építő aczélban való kereslet csökkenése folytán üzemüket összevonják. A South-Durham Steel and Iron Company, Stocktonban létező aczélművének üzemét beszüntette. — Estonban, több aczélgyárban hetenként csak négy napon át dolgoznak. — A hematit-nyersvas kelendősége csökkenőben van, a miért két nagy vasolvasztót lefujtak; -- más vaskohók munkásaikat már csak napi felmondás kikötése mellett foglalkoztatják. (D. Bwks. Ztg. 1907. 241. sz.)

Munkásmozgalmak.

(Magyarországon.)

A Rimamurányi Vasmű Részvénytársaság Ózd környékbeli bányatelepein a munkások straikba léptek. A közlelbi részletekről értesítés nem érkezett.

Október tizedike a bánya és kohóüzemek rendes menetét nem zavarta meg: *Brádon*, a bányamunkát teljesen nyugodtan végezték. — *Kudsir*-ről két híradást regisztrálunk: egyik verzió szerint 900 ember tartott munkaszünetet, a másik hír pedig arról számol be, hogy 650 munkás dolgozott és csak 150 munkás ünnepelt. — *A lupényi* bányákban, bár a strájk esetére minden óvintézkedést megtettek, a munka az összes telepeken zavartalanul folyamatban volt. — *Petrozsény*-ben a bányamunkások rendszeren végezték munkájukat. — *Vajda-Hunyadon* az állami vasgyár minden üzemosztályában rendszeren dolgoztak a munkások. (B. H. 1907. 241., P. N. 1907. 241. sz.)

(A külföldön.)

A Szilczia-kohó és Niederlausitz barnaszén kerület stráikmozgalmi szűnőfélben vannak és a munkások mind a két helyen újra felvételüket kérik az üzemvezetőségeknél. (D. Bwks. Ztg. 1907. 242. sz.)

Angolországban, a Staffordshire, Worcestershire és Shropshire bányakerületek bányamunkásai, október 9-én tartott gyűlésükön elhatározták, hogy november 2-án beszüntetik a munkát, ha a szakszervezethez nem tartozó munkások, a szakszervezetekbe be nem lépnek. A kitöréssel fenyegető stráikmozgalomhoz állító-

lag 30.000 szénbányamunkás csatlakozott. (D. Bwks. Ztg. 1907. 238. sz.)

Felsősziléziában, a mint Breslauból hírc érkezik a bányamunkások bérmozgalma megszűnt és a tíz hét óta tartó aggályos nyugtalanságot, ismét a rendes és békés munka váltotta fel. — (D. Bwks. Ztg. 1907. 238. sz.)

Balesetek.

(A külföldön.)

Aláhullott széndarabok Sosnoviczen, a Rénárd táróban hét munkás halálát okozták. Részletek hiányoznak. (P. N. 1907. 244. sz.)

Limmer-Dehnsen-ben, Alfeld Leinc mellett, a Desdemona bányatársulat kálisóbányájában Seibt R. bányafelőr, okl. bányamérnök, az egyik ereszkedőnek kankalék köteléhez akasztott szállító vedrőben akart mélyebb szintre leszállani. A kötél leszakadt és a veder, melyben a bányamérnök-felőr állott, a 17 m. mélységbe lezuhant. A sérülések halálosak voltak. — A bányarendőri vizsgálat megállapítása szerint Seibt saját vigyázatlanságának áldozata. (D. Bwks. Ztg. 1907. 240. sz.)

Kérdések és válaszok.

Kérdés. Jogosultak-e a m. kir. bányász- és kohász-altisztek feláru vasuti jegyek váltására jogosító arcképes igazolványok kérelmezésére és használására? (X/11. 907.)

Válasz. Igen és ebben a tekintetben teljesen oly jogaik vannak, mint az állami tisztviselőknél. Új jegyigazolványok kérelmezése alkalmával igazgató főhatóságuk útján sajátkezü névaláírásukkal jegyzett „vizit“

alakú arcképüket és egy korona kiállítási illeket; régi jegyigazolványok meghosszabbítása alkalmával, régi arcképes igazolványukat és egy korona meghosszabbítási illeket küldenek be a m. kir. államasutak jegykiadó osztályához Budapesten. — A beküldés határideje, rendes körülmények között, minden év november hó 15-ik napja. (X/15. 907.)

Állást-közvetítés.

Pályázatok.

Magánvállalatok részéről.

(Altiszti állásokra.)

Elököl hazai bánya- és Lohóvállalat józan és megbízható, bányaiskolát végzett, 2—3 évi gyakorlattal rendelkező nőtlen fiatal embert keres, a ki bánya-felmérésben, térképelésben, szakmány-bemérésben és bérelkésítésben már némi jártassággal bir. Szükséges azonfelül a magyar, német és tót nyelv tudása. Járandóságok: 80—100 korona kezdő fizetés, lakás és fűtés. — Folyamodványokat a szerkesztőség közvetít. — (70. X/16. 907.) 1—3.

Gömörmege nagyobb vállalatánál kemence-mesteri állás megüresedvén, bányaiskolát végzett egyént keres felvételre. Ugyanott gőz- és elektromos erővel hajtott erögépek állanak üzemben a miért is olyanok, kik már néhány évi gyakorlattal rendelkeznek s nemcsak kemencékéknél, de gőz- és elektromos gépeknél is dolgoztak, előnyben részesülnek. Csak nőtlen emberek pályázhatnak. A folyamodás a kérelmezőnek legrészletesebb életrajzát és fizetés igényeit

kell, hogy tartalmazza. A szerkesztőséghez címzett, felzet nélkül való folyamodványok, bizonyítvány-másolatokkal szerelendők fel. — A kérvényreket továbbíthatására 20 filléres levélbélyeg csatolandó a folyamodáshoz. 3—3.

Azonnali felvételre kerestetik katonai kötelezettségének eleget tett végzett bányaiskolás, ki szépen rajzol és ír, azonkívül a mérések iránt előszeretettel viseltek úgy, hogy betanítás esetére kisebb felméréseket önállóan is végezhet. Azok, kik a német nyelvet is birják, előnyben részesülnek. Fizetési feltételek megállapodás szerint. Iskolai és esetleges szolgálati bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok a Borsodi Bányatársulat Igazgatóságához Rudabányára intézendők. 3—3.

Állást kereső folyamodások.

(Altiszti állásokra.)

Ügyes és gyakorolt, nős arany- és ötvösműves munkában járatos egyén, ki hosszabb irodai szolgálatot képes felmutatni, szerény feltételek mellett állását változtatni óhajtja. Ajánlatokat H. H. jelige alatt közvetít a szerkesztőség. 3—3.

Selmeczbányai bányaiskolát jó sikerrel végzett, az ércbányászatban és ércelőkészítés körül némi gyakorlatot szerzett, a bányamérés iránt előszeretettel viselkedő, fiatal, nőtlen egyén, szerény feltételek mellett, különösen szénbányáknál keres alkalmazást. Bizonyítvány-másolatokkal felszerelt kérvényét a „Jó szerencsét“ szerkesztősége útján szívesen be-

küldi. Kegyes ajánlatokat a „Jó szerencsét” szerkesztője közvetít V. J. jel alatt. B 3.

Szerkesztőség postája.

K. I. Radna. A kérdésre a választ lapunk megfelelő rovatában megadtuk. — M. S. Iglórozsztoka. Köszönjük; hozni fogjuk.

Kiadóhivatal postája.

Figyelmeztetjük előfizetőinket, hogy a befizetési lapok hátulsó oldalára csak akkor kell öt filléres bélyeget ragasztani, ha a kiadóhivatallal valamit közölni akarnak. — A. J. m. k. irodaségéd. Körmöczbánya. Megütközéssel tapasztaljuk, hogy Körmöczbányáról mindezeig egyetlen egy aláírás sem érkezett, holott hírből tudjuk, hogy harmincnál többen isták alá a felhívást. Kérjük a dolog mibenlétéről szíves felvilágosítást. — Cs. Gy. és N. Gy. Aknasugatagon. A sajátkezü, kötelező aláírásuk daczára viszszaaküldött lappéldányokat megkaptuk. Eljárásukat tudomásul vettük.

(Előfizetések nyugtatója.)

1907. október hónapra fizetett: Aranyidán: Kulik B., Milasovszky F., Dreissig M.; Bindten: Reményi I.; Deésaknán: Baesó F.; Diósgyőrött: Rákóczy I., Rákóczy Ö., Szántó Gy.; Hegybányán: Drozsdják A., Szép L.; Markusfalun: Greisinger I.; Mizserfán: Gómory S.; Muszárin: Ackermann T., Schlett I.; Nagybányán: Tersanszky J.; Óradnán: Kallina I.; Pilis-Vörösváron: Mostyenán R.; Selmezbányán: Boroska L., Bretschneider F., Csepella Gy., Fényes I., Gindl I., Gindl J., Gindl J., Grausz J., Gröbel L., Honok I., Kellner A., Kollár J., Kreiter M., Ladziánszky J., Lavall A., Lochschmidt Gy., Matejka Gy., Melczér A., Missuth I., Némethy S., Pataky I., Pe-

cher S., Pelachy L., Pokorny A., Pokorny I., Riedl F., Rudnai A., Schneider I., Szabó F., Trencsánszky A., Urbanczok I., Vancso L.; Steffaltón: Paduch I., Szkerássy I.; Vajda-Hunyadon: Ij. Orecsák S.; Vashcgyen: Palesó I., Vlahovszky J.; Zalatnán: Debreczény B., Pap G., Zavilla N. — **1907. okt.-nov. hónapra fizetett:** Bárzán: Deák S.; Vajda-Hunyadon: Kandray A., Soltész D. — **1907-1908. első negyedére fizetett:** Diósgyőrött: Hannel F., Hosztyák A., Szijgyártó I., Tihanyi G.; Dobsinán: Belgo-Hongr. d. Min.; Felsőbányán: Kováts Gy.; Kudsiron: Terény J.; Petrozsényben: Bránszky J.; Vajda-Hunyadon: Wilhelmb E.; Tolna-Váralján: Königstein H. — **1907-1908. évre (52 számért) fizetett:** Kudsiron: Bergh T.

Lap zárása: 1907. okt. 17. d. u. 5 óra.

TARTALOMJEGYZÉK.

Bevezető. — **Tárcza:** Legujabb a varázsló-veszszőről. — **Közérdek:** A bányász- és kohász-altisztek alakulóban levő országos egyesületének ügyei. — **Vaskohászat:** A kén jodometrikus meghatározása. Irta: Gumán A., főiskolai tanársegéd. — **Szemle:** *Bányamivelés:* Elektromos kutatás. — Vékony meredeken dülő szentlepek lefejtése. — Ácsolatsaru. — Robbanó gázból védett módon tokozott elektromos motorok. — Elektromos biztonsító bánya-lámpák. — *Építészet:* Mázoló szerek fának és fémeknek állandósítására. — *Különfélék.* — *Hírek.* — *Munkásmozgalnak.* — *Balesetek.* — *Kérdések és válaszok.* — *Állást-közvetítés.* — *A szerkesztőség és a kiadóhivatal postája.*